Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЖОВТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 12, 1956. No. 196. VOL. LXIII.

СТІВЕНСОН ЗАКИДУЄ РЕСПУБЛІКАНЦЯМ ПОСЛАБЛЕННЯ ОБОРОНИ

Адлей Стівенсон

Портленд, Ореґон. — Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента країни, закинув тут у промові минулої середи, 10-го жовтня, що республіканський уряд під проводом президента Айзенгавера балянсує бюджет коштом національної оборони, та що він зменшив видатки на оборону без порозуміння з військовими командантами. Промова і твердження Стівенсона були відповіддю на виступ президента Айзенгавера попереднього дня в Питсбурґу та натавруванням ним пропозицій Стівенсона відносно припинення дальших проб з водневою бомбою і скасування обов'язкової військової служби. Стівенсон пригадав, що демократичний Конґрес признав майже більйон долярів більше видатків на розбудову авіяції навіть проти опозиції „Айзенгаверових рівноважувачів бюджету". Відповідаючи на твердження президента Айзенгавера, що слабість запрошує до аґресії, а сила відстрашує від неї, Стівенсон цитував слова Олівера Венделя Голмса: „Ти говориш про такі безспірні речі в такий врочистий спосіб". Демократичний прапороносець гостро критикував теж інші твердження президента Айзенгавера та оспорював теж успіхи республіканської Адміністрації, на які вона покликається, в таких ділянках, як шкільництво, соціяльна опіка, робітничі і фармерські та подібні справи. Говорячи про оборону, Стівенсон закидував республіканцям, що їхня політика в цьому відношенні ведеться більше з увагою на теперішній бюджет, ніж на завтрішню безпеку. При цій нагоді Стівенсон висловив багато оптимізму щодо дальшого перебігу передвиборчої кампанії, та щодо висліду виборів, висловлюючи впевненість в перемогу демократів.

Стівенсон пропонує послабити оборону тоді, як вона найбільш потрібна — твердить Бровнел

Гемілтон, Н. Й. — „Демократичний прапороносець закликає до послаблення нашої оборони в часі, коли є майже імперативним протиставити сильний фронт проти комуністичної агресії при столі переговорів, в яких треба виграти світовий мир" — твердив генеральний прокуратор Герберт Бровнел, промовляючи тут на одному республіканському зібранні 10-го жовтня. Бровнел вважає, що Адлей Стівенсон постановив зробити справу послаблення національної оборони „головною піснею" в його теперішній передвиборчій кампанії. Демократичний кандидат — твердив Бровнел — в дотеперішній своїй кампанії видвигнув тільки дві конкретні пропозиції, а це: припинення проб з водневою бомбою та скасування обов'язкової військової служби. Все інше у виступах Стівенсона є, по думці Генерального Прокуратора, тільки рутиновою критикою опозиційної партії.

Передвиборча кампанія коштуватиме сто мільйонів долярів

Вашингтон. — У поінформованих колах вважають, що загальні витрати на цьогорічну передвиборчу кампанію обидвох партій виноситимуть біля 100 мільйонів долярів. — Тим не менше — теперішні передвиборчі фонди республіканців і демократів виносять заледве соту частину того. Передвиборчі агітаційні витрати були предметом розгляду в окремій сенатській комісії. Із свідчень представників Крайових Комітетів обидвох партій виходить, що республіканці мали з днем 1-го жовтня на цілі передвиборчої кампанії 540,289 долярів, а демократи в тому ж часі мали 106.000 долярів. — Крім цих фондів, демократи зголосили, що в місяці вересні до їхньої каси вплинуло 582,047 долярів пожертв на передвиборчі цілі, а республіканці в тому ж самому часі дістали з пожертв 244,586 долярів. Це є тільки ті фонди, що ними розпоряджають крайові комітети обидвох партій, але обидві партії мають цілий ряд всіляких допоміжних громадських організацій, які в більшості покривають видатки передвиборчої кампанії. Всі ці видатки разом виноситимуть — як здогадуються — понад 100 мільйонів долярів.

В АМЕРИЦІ

● **Кларенс Бердсай,** який в минулий понеділок на 69 році життя, помер в одному з нюйоркських шпиталів, був тим невідомим для всіх господинь в Америці й для всього світу винахідником, якому вони завдячують морожені страви — м'ясива, риби, ярини. Його увагу звернув спосіб консервування футер на Лябрадорі і ствердження, що заморожені зимою харчі зберігають свою свіжість. Свої перші експерименти Бердсай робив з „приладами" вартости $7: настільний вітрячок, лід і сіль. Він заснував першу фабричку мороженої риби, а через кілька років після того вже стояв на чолі закладів, оцінюваних на сотні мільйонів долярів.

● **У Мілвокі, Виск.,** внаслідок вибуху кітла в огрівальній системі, завалилась фронтова засклена стіна ливарні, при чому два робітники згинули, а кільканадцять поранено. Понад 100 осіб із ратункової акції годинами шукали під румовищем можливих жертв катастрофи.

● **У Денвері** в Колорадо відбулася конференція стейтових губернаторів для виготовлення спільних заходів проти автомобільних катастроф на публічних шляхах. Рішено ввести однакову систему карання спричинників катастроф і признання кари, наложеної в одному стейті, важною в усіх інших. — У Шикаґо введено радарну систему визначення швидкости авт з автоматичним нотуванням реєстраційного числа, якщо авто їде з швидкістю понад 25 миль в обширі міста.

● **Керівники совєтського Червоного Хреста** на чолі з д-ром Ґеорґієм Мітьорьовим закінчили свою подорож по З'єдинених Державах і відлетіли з нюйоркського летовища до Европи, прославляючи американську гостинність. Вони заявляють, що придбали собі в ЗДА „багато приятелів".

ЄНКІС-и ЗДОБУЛИ СВІТОВЕ МИСТЕЦТВО У БЕЙЗБОЛІ

Ню Йорк. — Після тижня змагань і початкових перемог Бруклинських Даджерс-ів — оконечну перемогу в 17-ти Світових Серіях Бейзболу здобули в дні 10 жовтня доброю грою окремих грачів і цілої дружини Нюйоркські Єнкіс-и. Цією перемогою вони встановили знову своє світове першенство у бейзболі, втрачене у жовтні минулого року в користь Бруклинських Даджерс-ів. Досягли Єнкіс-и своєї перемоги в сьомому дні змагань, що відбувалися на Еббетс Філд у Бруклині в присутності 33,782 осіб глядачів. Перемога Єнкіс-ів в цьому дні була блискуча, бо аж 9 проти 0. Поразка Даджерс-ів була восьмою з черги в усіх останніх дев'яти Світових Серіях Бейзболу. До перемоги Єнкіс-ів причинилася передусім незрівняна гра трьох молодих грачів із команди Єнкіс-ів — Била Сковрона, Джанні Кукса, Йоґі Берра та Елстон Говарда. — Переможені Даджерс-и виїхали в четвер 11 жовтня на дальші змагання до Сан Франсіско, звідки поїдуть далі через Тихий Океан по деяких азійських країнах. Єнкіс-и одержують ґратуляції з усіх кінців і сторін країни і світу. Посадник міста Ню Йорку Ваґнер поґратулював негайно після закінчення змагань Єнкіс-ам за їх чудову перемогу і висловив радість і гордість з цього приводу від усіх мешканців Ню Йорку. Водночас висловив признання Даджерс-ам за їх спортовий дух і вироблення.

Стравс опрокидує твердження Стівенсона щодо атомової енерґії

Ню Йорк. — Люїс Л. Стравс, голова Комісії Атомової Енерґії, рішуче заперечив минулої середи, 10-го жовтня, закиди демократичного кандидата на президента, Адлея Стівенсона, що республіканська Адміністрація, мовляв, відстає від Англії і Совєтського Союзу в розвитку атомової енерґії для мирних цілей. Стравс, промовляючи тут на прийнятті Торговельної Ради, назвав ці твердження пустими і шкідливими для країни видумками передвиборчої агітації, стверджуючи, що З'єдинені Держави мають сьогодні більше атомових реакторів для використування атомової енерґії для мирних цілей, ніж їх мають всі інші країни світу разом взяті. Конкретно голова Комісії Атомової Енерґії вперше публічно виявив, що в Америці вже побудовано 82 атомові реактори та що щонайменше 127 дальших реакторів уже є в будові, або їх плянується. Він крім того ствердив, що 18 заводів атомової енерґії, які тепер „будуться, плянуються або пропонуються", продукуватимуть в 1962-му році стільки атомової енерґії для мирного вжитку, що нею можна б в цілості забезпечити потреби таких двох стейтів, як Ровд Айленд і Ню Гемшир.

Торгівля між Заходом і Сходом збільшилася в 1955 році на 24%

Вашингтон. — Американський уряд опублікував звідомлення, в якому на підставі статистичних даних стверджується, що торгівля між країнами комуністичного бльоку і рештою вільного світу зросла в 1955 році на 24 відсотки. Звідомлення присвячене в головному справі совєтської економічної офензиви, що має на меті здобути під вплив Москви убогі і відсталі економічно країни. Добиваються Совєти своєї мети, як стверджується в звідомленні, різними засобами: відвідинами, влаштовуванням ярмарків, оферуванням грошової допомоги тощо. Совєтська офензива багатостороння і в багатьох випадках вона дає Совєтам чималі успіхи, а то й політичні користі. Згідно із цим звідомленням американського уряду, торгівля між Сходом і Заходом зросла з 3,600.000.000 в 1954 році до 4,460.000.000 в 1955 році. Все ж таки ці торговельні обороти творять тільки 2,6 відсотка усієї зовнішньої торгівлі країн вільного світу. Вісім країн — Афґаністан, Єгипет, Фінляндія, Гонґ Конґ, Ісляндія, Іран, Туреччина і Югославія збільшили свою торгівлю з країнами комуністичного бльоку в загальному понад 10 відсотків. Число совєтських індустріяльних і торговельних ярмарків і виставок збільшилося із 125 в 1954 році до 288 в 1955 році. Торгівля західніх країн з комуністичним Китаєм збільшилася з 669,400.000 у 1954 році до 805,000.000 в 1955 році. У звідомленні не згадується про те, якими способами можна протидіяти цій совєтській експансії. Стверджується тільки, що З'єдинені Держави зустрічають совєтську експансію поправою господарського добробуту і мілітарної безпеки своїх союзників у вільному світі.

Найвищий Суд доручив перевести новий процес проти 5 вже засуджених комуністів

Вашинґтон. — З огляду на сумніви щодо правдивости зізнань одного із свідків у процесі проти комуністів Нелсона і тов., на підставі яких Федеральний Суд у Питсбурґу присудив у 1953 році усім п'ятьом комуністам п'ять років в'язниці, уряд Генерального Прокуратора звернувся до Найвищого Суду з проханням доручити переведення поновного переслухання даного свідка, щоб встановити поскільки його зізнання правдиві і чи вони мали вплив на засудження п'ятьох комуністів. Найвищий Суд, розглянувши справу, доручив дистриктовому судові відбути ще раз цілу судову розправу проти Нелсона і чотирьох інших комуністів, засуджених за порушення закону Смита, зокрема за змову в цілі поваления існуючого ладу й уряду.

Джана Діоґарді звільнено з в'язниці за кавцією 100,000 долярів

Ню Йорк. — Брати, вуйки, тітки і кузини відомого ракетіра Джана Діоґарді (Джанні Діо), ув'язненого у зв'язку із справою осліплення сірчаною кислотою журналіста Віктора Рісела, заставляючи своє нерухоме майно, вартости понад 125,000 долярів, зложили в суді облігацію на 100,000 долярів, як кавцію за його звільнення. Негайно після одержання кавції федеральний комішенер Ірл Н. Бішоп доручив звільнити Джана Діоґарді з в'язниці, інформуючи його водночас, що слідство проти нього йде далі і що його шістьох спільників переслухує уряд федерального прокуратора. Кавцію за Джана Діоґарді призбирав між кревними його брат Томас, що початково теж був ув'язнений разом із ним. Судовий процес проти Джана Діоґарді і його шістьох спільників, включно з недавно ув'язненим Теодором Рісом, мав відбутися 1 листопада, але, як інформують представники прокуратури, він відбудеться щойно наприкінці листопада.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ТАЙНІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ СУЕЗУ

Об'єднані Нації. — Міністри закордонних справ Англії, Франції, Єгипту і генеральний секретар Об'єднаних Націй нараджувались три і пів години в середу пополудні в кабінеті Даґа Гаммершилда в справі Суезу та заповіли продовжування цих переговорів на четвер перед полуднем. Проте, за пресовими коментарями, до цього часу не знайдено компромісової плятформи, а заповідь, що в п'ятницю „можливо" будуть відновлені публічні засідання Ради Безпеки, не ворожить успішного завершення переговорів. Англія і Франція буцімто погодились зректися свого первісного домагання на інтернаціональне управління для Суезького каналу, отже перекреслити проєкт з першої Лондонської конференції, що його боронив у Каїрі австралійський прем'єр Мензіс, голова 5-членної комісії тієї конференції, та примиритись з єгипетським управлінням каналу. Зате, приймаючи індійський внесок, щоб створити при єгипетському управлінні каналу окрему інтернаціональну дорадчу комісію з-посеред користувачів каналу, Англія і Франція домагаються, щоб та комісія мала право проголошувати „автоматичні санкції" проти Єгипту на випадок порушення Єгиптом кількох основних принципів щодо свободи правби каналом. Єгипет рішуче противиться клявзулі про „автоматичні санкції", а Англія і Франція вважають, що це найдальша поступка Єгиптові, яку вони могли зробити. Якщо тайні переговори не дадуть ніяких позитивних вислідів, то Англія і Франція настоюватимуть на переведенні голосування над їх резолюцією, яку вони зголосили були на Раді Безпеки. Державний секретар Доллес буцімто відраджує це двом західнім союзникам, вказуючи на трудність здобути для західньої резолюції сім потрібних голосів на 12 членів Ради Безпеки і на „вето" Шепілова, що його він напевне зголосить на випадок переходу англо-французької резолюції. Однак Англія і Франція вважають, що навіть при совєтському „вето" їхня позиція була б морально скріплена, а Єгипет не виграв би в очах світу від ще одної маніфестації його повної залежности від волі Совєтів.

Нені закликає своїх партійців зірвати з комуністами

Рим. — Пієтро Нені, лідер ліво-соціялістичної партії в Італії, яка від 1947 року постійно, на базі пакту про „єдність акції", була в тісному союзі з італійськими комуністами, звернувся на сторінках свого партійного органу „Аванті" з закликом до своїх співпартійців, щоб вони на недалекому партійному конґресі заявилися за зірванням пакту з комуністами та злукою із правими соціялістами. Комуністична „Ль'Уніта" дістала була відбитку тої відозви Нені і надрукувала її одночасно, з іронічними замітками під адресою Нені, що, мовляв, почав діяти в користь „буржуазних кіл", яким робить „концесію" з отаких відозв. Однак праві соціялісти й інша італійська преса вважають цю відозву за доказ, що Нені переконався, що його партійний апарат насичений комуністичними аґентами, які готові саботувати і торпедувати його зговорення з правими соціялістами щодо двох соціялістичних крил. Праві соціялісти ставили передумовою злуки — зірвання Нені з комуністами. Комуністи мають в 590-членному італійському парляменті 143-х послів, ліві соціялісти 75, а праві соціялісти 19. Конґрес лівих соціялістів має вирішити дальшу долю партії.

Балканські комуністи далі розсварені

Беоґрад. — Хоч на початку цього тижня оприлюднено в Юґославії і Болгарії однозвучний офіційний комунікат про відновлення взаємин поміж комуністичними партіями названих двох держав, проте виявляється, що довга розмова між Тітом і першим секретарем болгарської комуністичної партії Тодором Живковим з минулої неділі радше потвердила існуючі розбіжності, аніж вирівняла їх. Півофіційна юґославська пресова аґенція „Юґопресс", яка завжди свобідніше подає інформації й коментарі, аніж офіційна аґенція „Танюґ", пояснює, згаданий офіційний коментар про болгарсько-юґославські взаємини, як про спробу вирівняти в майбутньому існуючі ще „трудноші, розбіжності і неясні концепції в різних есенціональних проблемах соціялістичної теорії і практики", Недільні розмови між Тітом і Живковим були — мовляв — тільки „вступом" до довшого процесу наладнування співпраці, яка так різко увірвалась була 1948 р., коли за наказом з Москви Юґославію виключено з Комінформу, в якому залишились всі інші сателітні комуністичні партії. Насправді — коментують часописи — річ іде менше про теоретично-доктринальні різниці й різну інтерпретацію марксизму, як про те, що болгарська комуністична партія далі перебуває у тісній залежності від Москви і не хоче від неї відриватись, а юґославська обстоює свою незалежність.

Йорданії грозить повна анархія

Амман, Йорданія. — 21-го жовтня ц. р. відбудуться в Йорданії вибори до парляменту. Закордонні обсерватори в йорданській столиці рахуються з можливістю, що ті вибори доведуть або до перемоги скрайніх елементів, які будуть нездібні створити конструктивний уряд, або взагалі збільшать трудноші й погіршать непевні відносини в краю, замість стабілізувати їх. Річ іде про те, що молодий король Йорданії Гуссейн стоїть під постійним тиском різних суперницьких груп і клік та що його бажання зберегти добрі взаємини з Заходом, особливо з Англією, зустрічає гостру критику збоку екстремних націоналістичних елементів. До того долучаються ізраїльські відплатні рейди на йорданську територію і погана фінансова ситуація краю. Тому Англія і З'єдинені Держави підтримують плян, щоб за взаємним порозумінням Йорданії і Іраку вступили до Йорданії, в характері союзників, частини армії Іраку, які вплинули б заспокоююче на атмосферу в Йорданії. З свого боку Ірак жадає, щоб йорданська т. зв. національна ґвардія, яка складається з нездисциплінованих елементів, не сторожила кордонів до Ізраїлю, бо вона провокує щораз нові „інциденти", які з черги доводять до кривавих ізраїльських наїздів на Йорданію. Ірак, однаково як Англія і Америка, лякаються, що на випадок поважних заворушень в Йорданії, вступлять туди війська Єгипту і Сирії, що означало б поважне загострення цілої середньо-східньої ситуації.

● **Фонди Гарвардського університету** в Кембріджі, Масс., зросли за останній рік на $36,-717,000 до суми $478,739,000. Між прибутками останнього року було $11,234,000 нових пожертв. Університет мав в минулому році видатків на $44,799,352.

ЗАХІД ЗНОВУ ПРИГАДУЄ МОСКВІ СПРАВУ НІМЕЧЧИНИ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави, Англія і Франція трьома ідентичними нотами звернулись в середу 10 ц. м. до Москви з домаганням, щоб вона виконала своє зобов'язання, прийняте „при різних нагодах", зокрема під час минулорічної конференції „на вершинах" у Женеві, і дала свою згоду на з'єдинення Німеччини на базі свободи вислову німецького народу. Американська нота підкреслює, що справа з'єднання Німеччини становить „основний предмет" американської політики. „Американський уряд переконаний, що треба покласти кінець затяжному поділові Німеччини, не тільки в інтересі самих німців, але всіх народів, наставлених на зберігання миру в Европі". Всі чотири великі держави — кажеться в західніх нотах — при різних нагодах признали свою відповідальність за з'єдинення Німеччини і погодились в директивах, даних міністрам закордонних справ в липні 1955 року, що ту відповідальність треба зреалізувати. „Ніякого поступу не зроблено з того часу". Західні ноти закликають совєтський уряд дати позитивну відповідь на ноту Західньої Німеччини, вислану Москві 2 вересня ц. р. і повести між чотирма державами нові наради. Водночас американський уряд, залучаючи копію своєї ноти до Москви, передав окрему ноту західньонімецькому урядові на руки німецького амбасадора д-ра Ганса Крекелера у Вашинґтоні. З'єдинені Держави запевнюють в тій ноті Німецьку Федеративну Республіку, що Америка цілком поділяє німецьке становище щодо відповідальности чотирьох великодержав в справі з'єдинення Німеччини, та що признавання самого принципу відповідальности і зобов'язання не має значення, якщо цей принцип не є реалізований. Американська нота висловлює надію, що совєтський уряд змінить своє становище і погодиться на з'єдинення Німеччини на базі вільних виборів та запевняє з свого боку, що не припинить і надалі заходів, щоб раз-у-раз порушувати цю справу.

Ноти трьох західніх держав до Москви та американська нота до Західньої Німеччини викликали в західньо-німецьких урядових колах велике вдоволення. Проте — за коментарями преси — самі німці не сподіваються великої практичної користи від цього. Совєтський уряд офіційно не відповів і досі на західньо-німецьку ноту з 2 вересня в цій самій справі, але Громико заявив був відразу, що шлях до з'єдинення Німеччини веде через безпосередні переговори між „двома Німеччинами", себто, що вирішний голос в цій справі мають східньо-німецькі комуністи. Тим часом не тільки уряд Аденауера, але й німецькі соціялісти стоять на становищі, що не можна переговорювати з німецькими комуністами, які нікого не репрезентують і є тільки знаряддям в руках Москви. За думкою західніх політичних кіл — Совєти не зроблять нічого в справі з'єдинення Німеччини поки не відбудуться в найближчому році парляментарні вибори в Західній Німеччині, сподіваючись, що в отих виборах програє Аденауер і прийдуть до влади соціялісти.

Англія приспішує розв'язку проблеми Кипру

Лондон. — Офіційно повідомлено, що віце-міністер колоній Джон Гейр (формально з титулом міністра, коли справжній міністер колоній, Алан Леннокс Бойд, має офіційний титул колоніяльного секретаря) відлетів на Кипр, щоб дістати від тамошнього губернатора, маршала Гардінґа, з першої руки докладне звідомлення про ситуацію на Кипрі. Маршал Гардінґ призначив тепер велику частину з 18.000 англійського гарнізону на Кипрі, побільшеного тепер значно військами і зосереджено для евентуальної воєнної акції проти Єгипту, до акції проти революційно-підпільної організації ЕОКА. Військо оточує окремі місцевості, які потім поліція докладно обшукує за підпільниками і зброєю. Гардінґ сподівається від цієї акції зламання сили ЕОКА. Водночас вернувся до Лондону лорд Радкліф, який їздив на Кипр для консультації в справі автономічного статуту для Кипру. Англійський уряд буцімто хоче проголосити цей статут, щоб випередити ним гарячі дебати на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, яка збирається 12 листопада і на якій, зі скарги Греції, напевно опиниться справа Кипру. Хоч кипрські греки бойкотують лорда Радкліфа й усяких англійських парляментарів, стоячи на принциповому становищі, що тільки засланий архиєпископ Макарій уповноважений до переговорів в їх імені, проте Англія сподівається, що Греція займатиме поміркowану позицію, бажаючи дійти якнайшвидше до якогось компромісу.

В СВІТІ

● **У Брюселі** мала розпочатись в минулий понеділок конференція представників шести европейських країн у справі т. зв. Евратому, себто проєктованої спільної великої стації для добування атомової енерґії для мирових цілей. Але тому, що тепер в Раді Безпеки ОН засідають міністри зовнішніх справ Франції і Бельгії, цю конференцію відкладено до листопада. Жадна континентальна західньо-европейська держава не має стільки грошей, щоб самостійно побудувати таку атомову стацію.

● **Англійська княжна Марґарита** об'їздить тепер Танґанайку в Африці. На її приїзд уся та чорна країна гуділа глухими звуками барабанів, в які автохтони вдаряли по всіх селах і на всіх горбах країни. Особливу сенсацію Марґарита викликає серед автохтонних жінок своїми одягами. В американських часописах появилась світлина шести білих капелюхів Марґарити, що їх вона носить при особливо урочистих нагодах — серед африканських джунґлів.

● **Між Ізраїлем і Йорданією,** після кривавих прикордонних сутичок і нез'ясованих „інцидентів", наступило деяке відпруження. Вперше зустрілись, щоб безпосередньо обговорити ситуацію, ізраїльський і йорданський полковники. Ізраїль відмовився від дальшої участи у мішаній Комісії під проводом репрезентанта Об'єднаних Націй, зате погодився на безпосередні переговори про додержання умов перемир'я з арабськими сусідами.

● **Генерал Альфред Ґрунтер,** відвідавши з прощальною візитою острів Мальту, заявив, що на Середземному морі час від часу появляються совєтські підводні човни, але це, мовляв, не дуже турбує головне командування збройних сил НАТО. Генерал Ґрунтер залишає це становище 20 листопада ц. р.

● **Юґославська летунська компанія,** яка в цивільній службі користувалася досі тільки американськими машинами, закупила 6 совєтських двомоторових літаків типу „Ільюшин 14". Ці літаки мають обслуговувати комунікацію тільки на юґославському терені.

● **Ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон** здивував своїх земляків, коли, промовляючи по-гебрайськи в парляменті („кнессеті") з приводу приїзду до Ізраїлю делеґації від Уруґваю, перервав промову і заговорив по-еспанськи. Він володіє також мовами англійською, жидівською, французькою, російською, польською, грецькою і турецькою.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОМУНІСТИЧНІ САЛЬТО-МОРТАЛЕ

З часу секретної промови Хрущова, в якій цей „старіший і довіреніший" соратник Сталіна розкрив катівську натуру цього ж — за словами Хрущова — психопата і дегенерата, в Совєтському Союзі і в деяких окупованих Москвою і ще не включених до СССР країнах, діються речі, що їх можна визначити хіба тільки, як „смертельні скоки", раптові спроби змінити не раз у найбільш негаданий спосіб всю дотеперішню політику. Ці комуністичні „сальто-мортале" такого роду, що на Заході, в країнах упорядкованої і справжньої демократії, не вміють собі їх ні усвідомити, ні з'ясувати.

Одним з таких „сальто-мортале" були урочисті похорони зліквідованого самими ж комуністами колишнього комуністичного прем'єра Ляшля Райка й інших жертв комуністичного режиму, усе вірних і відданих комуністів, що відбулися наприкінці минулого тижня в Будапешті. Повідкопувано масові могили жертв комуністичного терору і — порозшукувані буцімто в них тлінні останки Ляшля Райка й інших провідних комуністів, засуджених в 1949 році за комунізм — поховано вдруге з усіма урочистостями вже в люксусових домовинах, при участі членів комуністичного уряду та партії і при масовій співучасті, зрушеного, мабуть, сенсацією населення. Промовляючи над повторними могилами жертв комуністичного „правосуддя", заступник прем'єра Угорщини — комуніст Антал Арпо висловлював глибокий жаль, що він і інші провідники повірили в „злобні наклепи" на „дорогої пам'яти" товаришів партії і праці і погрожував притягненням до суворої відповідальности спричинників цих „наклепів". Похорон Райка став не тільки угорською, але й світовою сенсацією, бо такі „сальто-мортале" хоч і траплялися в історії, але дуже рідко, просто вийнятково.

Друге таке комуністичне „сальто-мортале" починає відбуватися на очах здивованого світу у сьогоднішній Польщі, зрушуваній не тільки познанськими стрілами і процесами, але й суперечностями всередині самої польської комуністичної партії. До влади в цій партії і в комуністичному польському уряді приходить комуніст, недавно ще обвинувачуваний в „тітоїзмі" так само, як і Райк, і тільки, мабуть, цілком припадково не зліквідований фізично, як цей же Райк чи чехословацький Рудольф Сланський. Перебувши п'ять років у в'язниці, колишній генеральний секретар Польської Партії Об'єднаних Робітників (комуністів) і заступник прем'єра в польському комуністичному уряді, Владислав Ґомулка, вертається не тільки до свобідного життя, але й на найвищі становища в партії і в уряді. Звільнений у квітні цього року з в'язниці, він став уже членом політбюра польської комуністичної партії і найближчого тижня має зайняти становище Гілярого Мінца, теж члена політбюра і дотеперішнього польського віце-прем'єра, що „зрезиґнував" із свого становища цілком так само, як „резиґнував" недавно угорський диктатор і ліквідатор Ляшля Райка — Матіяш Ракоші. Характеристично ще й те, що мусить сьогодні відходити саме Гіляри Мінц, ставленець Москви і беззастережний виконавець її доручень, господарський диктатор Польщі на протязі вісьмох років після закінчення війни, автор польського „шестирічного пляну" й один з реалізаторів насильної колективізації польського селянства.

Такі комуністичні „сальто-мортале", як угорське і польське, як і ті, що ще можуть статися, не дають підстав думати про якийсь основний зворот чи зміну комуністичної політики Москви в окупованих нею країнах. Проводи комуністичних партій залишаються далі в „певних руках" московських ставленців і диктаторів. Охаба в Польщі і Ерна Ґеро на Угорщині. Останні події на Угорщині з урочистою реабілітацією розстріляного чи повішеного Райка і в Польщі з офіційним „поновленням" в усіх партійних почестях недоліквідованого Ґомулки — доказують тільки, в якій безвиводі опинилися комуністичні режими в обидвох країнах. Зненавиджені народами, поневоленими комунізмом й експлуатованими докраю економічно Москвою, ці комуністичні режими пробують усяких „смертельних скоків", щоб „реабілітувати" себе в очах цих народів. Для тієї мети усувають ненависних реалізаторів примусової колективізації і водночас прихильників залізного терору Ракочі і Мінца, граючи водночас на антисемітизмі польських і угорських народних мас, мовляв, усьому винні були вони, жиди, що були досі при владі і зловживали нею. Водночас із цим комуністичні можновладці намагаються розвести громи й блискавиці народного обурення і незадоволення обіцянками збільшення кількости і покращання якости харчових продуктів і продукції речей щоденного вжитку. Але і господарська і політична ситуація в окупованих комуністичною Москвою країнах така, що комунізму та його престижу, а то й голов комуністичних диктаторів на довшу мету не врятують уже ні передсмертні обіцянки, ні смертельні скоки.

РОЗБІЖНОСТІ І ЗГОДА В ЗАХІДНЬОМУ СВІТІ

Відколи почалась холодна війна, себто зараз після короткотривалої ідилії між вільним та комуністичним світами, чергуються у західній пресі вістки про розбіжності між державами вільного світу і про устійнювання між ними одностайного фронту. За кожним разом ці вістки знаходять — очевидно — вдячний і свідомо перебільшуваний відгук на сторінках совєтської і всієї інтернаціонально-комуністичної преси. Нема більшої мрії у Кремлі, як те, щоб вільні країни у світі пересварились. Тому вся совєтська дипломатія наставлена на це розсварення, на інтриґи і взаємне нацьковування, у повній свідомості, що в єдності вільного світу лежить його сила і загибіль большевизму, як у розсваренні вільних країн — їхня слабість і успіх Кремлю. Тому в тих вістках, що не раз походять із замаскованих комуністичних джерел, треба обережно розрізняти правду від того, що є лише бажанням комуністів. Бувають повні вигадки, бувають переборщення, але трапляється і вірне переповідження факту. Бо розбіжності у вільному світі взагалі, а зокрема між трьома головними західніми альянтами — ЗДА, Англією і Францією — дійсно були, є і будуть. Вони зв'язані не тільки з характером індивідуальних інтересів та індивідуального думання в демократичному світі, але й з прикметним підходом кожної з цих країн до деяких засадничих проблем, підходом, сформованим за різною історичною традицією.

Вказав на це недавно державний секретар Доллес. На своїй пресовій конференції минулого тижня він одвертс заявив, що між трьома західніми великодержавами існують „деякі розбіжності основного характеру", при чому підкреслив, що З'єдинені Держави зберігають „незалежну позицію" в усіх справах, так чи єяк пов'язаних з проблемою колоніялізму. Англійська і французька, особливо ж ця остання, преса дуже обурилась і закинула Доллесові послаблювання одностайного фронту трьох західніх держав якраз напередодні засідань Ради Безпеки в справі Суезу та діяння в користь Ґамаля Нассера, що вічно торочить про колоніялізм супроти Єгипту, начебто власне Англія не привернула Єгиптові спершу повної суверенности і згодом не відтягнула 80.000 свого війська з обширу Суезу, передавши його під суверенність Єгипту. Очевидно, що через кілька днів після того на терені Ради Безпеки виявилась знову повна одностайність фронту трьох західніх великодержав. Проте, державний секретар Доллес мав повну слушність: засадничий підхід американської політики до цілої низки закордонних питань мусить бути інший, як підхід політики англійської чи французької.

Вся потуга Англії була здвигнена на завоюванні заморських країн, що їх вона перетворила була у свої колонії, більше або менше експлюатовані в користь англійського материка. Те саме стосується Франції. Численні війни на европейському континенті велись наслідком конкуренції — спершу династичних амбіцій, потім економічних інтересів великодержав. „Балканський котел" був тому кітлом, що в очах Австро-Угорщини, Німеччини й царської Росії являв він терен колоніяльних господарсько-політичних впливів. Такою самою торговицею стала Італія в часах її поділу і Німеччина після Вестфальського миру. Щойно друга світова війна започаткувала загальний відворот західніх великодержав з шляху колоніяльної політики в найширшому розумінні цього слова. Але цей відворот ще не закінчився. Назви двох країн стали наче символом покутування залишків колоніялізму в політиці Англії і Франції: Кипр і Альжир. Очевидно, що Америка, яка відзначає, як найсвітлішу сторінку своєї історії і підставу всієї своєї державно-політичної ідеології — свою визвольну війну — революцію проти володіння Англії, не може на 100% достосовуватись до політики Англії і Франції у відношенні до країн, особливо чулих і вразливих на пункті своєї суверенности і чужого колоніялізму. Америка просто краще ті країни розуміє і більше їм співчуває.

Але друга світова війна привела також до шпилю колоніяльний розмах Совєтського Союзу, як спадкоємця царської імперії. Під час тієї війни темною плямою в історії трьох західніх великодержав залишилось прийняття ними — під впливом Совєтів — колоніяльного принципу у вирішуванні світових проблем: в Тегерані, Ялті й Потсдамі вирішувано долю китайців, корейців, українців, поляків, білорусинів, не ворожих, а приязних народів, не запитавши їх думки, не запросивши їхнього представника. Поділом світу на „сфери впливів" і утвердженням політики на принципі співіснування між „чотирма великими" — дано могутній поштовх саме совєтському колоніяльному імперіялізмові. Відворот з того шляху був тотожній із ставленням греблі совєтському наступові — спільними й об'єднаними силами. 15 держав — членів Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО) — це видимий знак свідомости вільного світу, що він мусить об'єднатись в одному військово-політичному фронті для власної оборони проти смертельної спільної небезпеки. Конфлікт у зв'язку з Суезьким каналом з маривом небезпеки — відрізання Европи від середньо-східніх джерел нафти, поставив руба питання тіснішого господарського і політичного єднання, як передумови економічного існування і користування певним політично-морально престижем у широкому світі. Останній виступ Шепілова на Раді Безпеки Об'єднаних Націй, виступ забріханий, брутальний, наклепницький і інтриґанський, зробив добру прислугу єдності країн вільного світу, даючи їм ще одну показну лекцію, з ким мають діло і чого можуть сподіватися, коли рахуватимуть на „невтральність" та „співіснування" з таким контрагентом. Залишаться розбіжності в поглядах вільних країн на тактику, але збережеться єдність принципу.

Любомир О. Ортинський

НАКАЗОПРИЄМЦІ ТІТА В БОННІ

Нещодавно запевняв мене один німецький політик в Берліні, що саме його партія вирішально спричинилась до того, що т. зв. юґославсько-німецький договір не прийшов на порядок нарад в останній сесії бундестаґу, і що нема виглядів на те, щоб у ближчій майбутності він був прийнятий. Три тижні згодом, 27 вересня ц. р., справа договору була поставлена як одна з перших на аґенду повакаційного бундестаґу і більшістю 236 голосів прийнята. Проти договору голосувало 96 послів, 18 здержалось. Не сумніваюсь, що між тими, що голосували „проти", був і мій берлінський співрозмовець, але більшість членів його партії віддала голос таки „за".

Про що иде в згаданому договорі? Чому така нагла зміна? Чи взагалі варто присвячувати увагу цій події і чи матиме вона якийсь вплив на дальшу німецьку політику?

300-мільйоновий подарунок

що його, згідно з підписаним договором, робить Німецька Федеративна Республіка комуністичній Юґославії, складається з двох позицій: 60 мільйонів припадають на повоєнні борги, чи відшкодування, Німеччини на користь Тіта, 200 мільйонів — це вільна від відсотків і амортизації позика ФРН Юґославії на 99 років і решта, що має бути сплачувана в дуже догідних ратах. Німецька сторона рішилась на цей справді королівський жест супроти балканського можновладця, керуючись рацією „високої політики" і надією, що в цей спосіб удасться їй, коли не втримати Тіта при Заході, то принаймні відсунути визнання ним т. зв. Німецької Демократичної Республіки. Правду сказавши, Боннові сьогодні не так дуже йде про втримання Юґославії по цій стороні бар'єру, як про невизнання нею уряду в Берліні-Панкові. 300 мільйонів німецьких марок в формі девіз і товару мають власне заперти дорогу для офіційного, прямого дроту Београду з совєтською зоною Німеччини. Кажуть теж, що одна з таємних клявзуль, а чи одно з одержаних від юґославів запевнень передбачає невизнавання Панкова.

Нема сумніву, що до успішного переведення переговорів і підписання договору у великій мірі спричинився німецький амбасадор в Београді д-р Пфляйдерер, той самий, виступ якого в 1945 р. у Бонні в справі нав'язання дипломатичних стосунків з сателітними державами й Москвою, викликав бурю протестів не лише серед християнської демократії (ЦДУ), але і в рядах його власної партії Вільних демократів (ФДП). Як багато від того часу змінилось, вказує факт, що Пфляйдерер має сьогодні змогу, як амбасадор, реалізувати свої пляни, і що, не зважаючи на повернення „блудного сина" Тіта до комуністичної родини, більшість німецького парляменту голосує за уділення помочі диктаторові, який саме в той час приготовляв з своїми соратниками в сонячній Ялті над чорноморським узбережжям якусь нову затію. Примкнули також боннські політичні очі й на те, що Юґославія вправді не визнала т. зв. Німецької Демократичної Республіки, але вдержує з нею торговельні зносини; що недавно підписано між обидвома країнами торговельний договір і що є всі вигляди на те, що ФРН через позику Юґославії допомагатиме совєтській зоні Німеччини розбудовувати свій воєнний потенціял.

Політруки в ролі парляментаріїв

Всі парвеню і узурпатори мають одну спільну рису: вони з приємністю дають себе леґалізувати світом, який самі потоптали; тужать за „вищим і кращим товариством", а пошившися трохи в пір'я радо позують на „файне льойте". Для прикладу, в першому десятиріччі большевицького режиму Москва дуже нерадо бачила у себе амбасадорами чужих держав „простих" людей і фаворизувала аристократів. В міжчасі СССР вилікувався з дитячих недуг, на які тепер хворіють товариші з балканських реґіонів. Отже, ці товариші відвідали на днях боннський парлямент, побували на засіданнях і були вітані президентом бундестаґу Ґерстенмаєром, як „колеґи по парляментах". Ишло бо про делеґацію юґославської Скупчини, що під проводом М. Піяде ревізитувала німців і „в приязній, товариській атмосфері обмінялась з німецькими товаришами праці поглядами" — як звучало офіційне повідомлення. Таким чином хоч-не-хоч леґалізували вибрані в нормальних демократичних виборах німецькі посли своїх юґославських гостей, що з справжнім парляментом і виборністю не мають нічого спільного. Деякі великі німецькі щоденники („Франкфуртер Альґемайне") поспішили навіть відзначити ці відвідини як величезну подію й успіх і цілком призабули, що той же самий Піяде, про якого тепер пишеться як про „висококультурну людину", проявив свою гуманність і культуру безприкладним терором, як ватажок тітовських відділів, і вславився тим, що масово наказував вимордовувати інтеліґенцію провінції Монтенеґро і ховати трупи на „пісочному цвинтарі" міста Подґоріца (тепер Тітоґрад)...

Рівночасно з вітанням для юґославських „парляментаріїв", ця сама преса проводить кампанію за прийняття німецьким бундестаґом запрошення Верховного Совєту СССР приїхати в гості. Минулого року панувала ще опінія, що вільний німецький парлямент не може прийняти запрошення інституції, яка є символом заперечення і глуму над демократією й парляментаризмом. Ще навесні ц. р. справи запрошення не ставлено на порядок нарад, а сьогодні майже годі сумніватись, що запрошення буде прийняте і що делеґація до Москви поїде. Бо ніби чим кращий і демократичніший юґославський „парлямент" від Верховного Совєту?

Коекзистенціональний струмінь

все більше починає поривати німецьку політику, і згадані вище події не є ані припадкові, ані малозначні. Коли до вичислених вгорі додамо ще рішення уряду Аденауера про дванадцятимісячну військову повинність (всупереч упертому настоюванню того ж уряду на 18 місяцях ще перед якими трьома місяцями), побачимо ясну тенденцію нового курсу німецької політики, що очевидячки йде на пом'якшення політики супроти большевизму, на шукання нових шляхів полагоджування німецьких справ. Ці нові шляхи — це компроміс, поступки, торг і спроба робити політику з СССР у власному заряді. Рівночасно це вихід ЦДУ назустріч соціялістичній опозиції. Останні потягнення уряду й парляментарної більшости стерли розбіжності в зовнішній, східній політиці і неначе промостили шлях до великої коаліції „чорних" з „червоними".

Що німецька політика скорше чи пізніше прийме такий тренд — ніякої несподіванки в тому не буде. Ще хіба можна дивуватись, що ця зміна наступає за урядування канцлера Аденауера, але й він остаточно мусить рахуватись з загальною опінією виборців і настроями широких мас населення. Важливий голос має також німецька індустрія, що не хоче погоджуватися з фактом виключення її від торгівлі зі східніми партнерами, з якими торгують інші держави Заходу, і шукає там теж для себе ринків збуту.

ЯК КРАДУТЬ АВТА

Вкрасти авто тяжко. Себто вкрасти легко, але сховати, чи перепродати, це вже злодійське мистецтво. Про різні хитромудрі витівки злодіїв часто читаємо в часописах, але хіба найповніше справоздання з цієї ділянки знаходимо в двох числах (за 11 й 17 серпня ц. р.) тижневика „Сатердей Івнінґ Пост". Це — стаття Б. Сміта „Король автомобільних злодіїв", — опис рекорду в цій ділянці, що його встановив мешканець Бруклину Ґабрієль Віґоріто, широко знаний під кличками Бла-Бла і Чорнявий.

Звичайно злодії-фахівці крадуть авта значно менше, ніж любителі. Із загального числа 227,150 авт, украдених в 1955 році, найбільше припадає на принагідні крадіжки хлопців, які використовують забудькуватість або легковажність власників авт і мандрують чужими машинами доти, поки вистачить бензини або охоти. Потім авто кидають і забувають про нього.

Інша справа — фаховий крадіж. Таке авто треба переробити й перепродати, а це вимагає кваліфікованих спеціялістів. Віґоріто це зрозумів і зорганізував справу викрадання авт, як солідний „бизнес".

Він мав багато працівників, яким добре платив. Викрадені авта він розсилав не тільки по місцевому ринку, але й зорганізував експорт навіть у такі віддалені країни, як Китай чи обшири Перської затоки. Скільки авт він розіслав, ніхто не знає, але не одну й не дві тисячі.

Кар'єра його розпочалася ще в 1920-х роках. Після одного прикрого випадку, він вирішив особисто ніде не встрявати, а лише керувати з добре замаскованого підпілля. Жив він цілком легально, авто його було куплене в певного продавця, — нічого не було підозрілого, що б скерувало на нього увагу поліції. Роззухвалений добрим маскуванням, він дозволяв собі жартувати, і коли поліція, після його чергового крадежу, приглядалася на вулицях до авт, раптом приспішував їзду. Коли поліцисти його наздоганяли, він починав повчати їх, що, мовляв, вони не повинні гонити за порядними громадянами, а мають пильнувати центральну фігуру, велику рибу, бо зловлення маленьких рибок нічого не допоможе. Він переконаний в цьому, бо він — порядний і зразковий громадянин, батько трьох дітей, відданий своїй родині й Церкві... Поліцисти потакували, що, дійсно, треба полювати на великого звіря.

Ледве надходить вістка про крадіж авта, як починаються гарячкові розшуки. Радіовим шляхом поліція повідомляє про серійний номер авта та його зовнішній вигляд, включно з такими подробицями, як погнуття чи подряпання. Проте, заява про крадіж надходить звичайно запізно, бо злодії стараються вкрасти так, щоб власник довідався про це щонайменше за кільках годин. Цих кілька годин потрібно, щоб відповідно змінити вигляд авта. Насамперед змінюють номер серії та розпізнавчі знаки і направляють пошкодження. Перемальовувати доводиться у вийняткових випадках.

Здобути платівки з правдивим номером — справа складна, і різниться у різних стейтах, але саме в цьому була запорука успіху Чорнявого. Різними способами він виробляв документ на авто такої марки й серії, яку планував украсти. Коли папери були на руках, викрадали авто, і фахівець негайно приводив його до належного вигляду, змінюючи насамперед номер мотора на інший, бажаний. Це досить складна праця, але її виконували так добре, що підробку могло добачити лише досвідчене око, озброєне побільшуючим склом.

Бувало й простіше. Прочитавши у пресі, чи довідавшись через своїх інформаторів про автомобільну катастрофу, Чорнявий дешево купував, разом з документами, пошкоджене авто. Тепер лишалося тільки украсти інше авто такого ж самого вигляду і змінити номер мотора, на той, що був у розбитому авті.

Але успіхи закордонної торгівлі збаламутили навіть Чорнявого. Його фірма висилала з Трентону, Н. Дж., багато авт до різних заокеанських країн. Покупці були дуже задоволені з дешевих та добрих авт і вихваляли експортера. Проте, на надзвичайно дешеві ціни звернули увагу солідні громадяни скандинавських країн. Еф-Бі-Ай вислало до Норвегії аґента дослідити справу на місці. Норвезька поліція допомогла вивчити номери на автомобільних моторах, і виявилося, що вони — підроблені, а самі авта фігурують у ЗДА на списках розшукуваних машин.

Тепер взялися до фірми в Трентоні й до її шефа, Оскара Нейлсона. На цьому сліди, як і досі, могли б увірватися, якщо б за цей час Віґоріто не почав ризикувати, — особисто вести переговори, показуватися прилюдно та ін. Тож брама в'язниці замкнулася за ним, а забезпеченеві товариства з полегшею зідхнули, бо число виплачуваних за авта забезпечень відразу значно знизилось . . .

ЗГАДАЮ, ЗНАЮ . . .

Згадаю, знаю, літо,
Згадаю хмарки тінь
І цвіт квіток - зеніток,
І неба, неба синь.

Згадаю даль туманну.
Шумить, шумить сосна! . .
Тебе, моє кохання,
Тебе, моя весна.

Усе, усе згадаю,
Усе не проминy —
Від проліска край гаю
До синього розмаю,
Що цвів десь на Дону.

ПАВЛО УСЕНКО

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(7)

Він помітив, що вчитель зовсім не такий, яким був у парку. Від його насмішкуватости, погорди і зневаги не залишилося й сліду.

— Ми вже з вами хоч і знайомі, — сказав учитель, — але, прошу пробачити, я не знаю вашого імени. Ті назви, що іноді дають нам дівчата, непридатні для вжитку серед чоловіків. Для Каті я Вова, а взагалі — Володимир Петрович.

— А я — Максим, а по-батькові — Федорович.

— Дуже приємно, Максиме Федоровичу.

Вони вийшли з метушливої вулиці на просторий бульвар, учитель легко взяв Максима під руку і, повільно йдучи під тінявими деревами, почав розповідати . . .

Є таке почуття в людей, що називається коханням. Кожна більш-менш нормальна людина в певний час свого життя зазнає цього почуття. Закохана людина — ненормальна, може навіть психічно хвора. Вона найбільш себелюбна, носиться з своїми почуттями, як скнара з коштовностями, світ для неї безмежно великий і водночас дуже обмежений, бо вона втрачає можливості бачити обрії. Закоханих легко пізнати серед людей нормальних, що вже вгамувалися, ввійшли в річище буденности, або серед тих, що в їхніх почуттях ще не розтанув лід і не забурували каламутні води кохання. Закохані здатні робити найбільші дурниці, і не можуть стриматись від нерозумних вчинків, як не може керувати собою алькоголік, бачачи перед собою спокусливі трунки.

Такі висновки виникли у Володимира Петровича із спостережень над самим собою. Він уже кілька місяців був закоханий, безнадійно закоханий у Катю Безпальченківну.

Закоханому завжди здається, що та, яку він кохає, має всі найкращі прикмети, яких немає в інших жінок, і що вона позбавлена неґативних рис, що ними переповнені інші смертні. Але щодо Каті, то і не закоханий в неї може сказати, що вона серед дівчат вигідно вирізняється. Катя справді схожа на гарного метелика. Хто на неї навіть випадково подивиться, той не зможе одразу відвести очей, милуватиметься нею. А до того ж Катя, як на свій вік, поважна і розумна, дещо читала, може незалежно мислити і незалежно поводитись. Ці всі разом узяті її властивості паморочать чоловікам голови, вибають їх з рівноваги.

Володимир Петрович не перший і не останній з тих, кого полонила Катя. Біля неї завжди увихаються чоловіки, зідхають, переживають, страждають, тобто терплять усі ті прикрощі, що завдає їм кохання. Володимир Петрович певний, що Катя вже бачила перед собою чоловіків на колінах і зі слізьми на очах, чула їхні благання і мольбу. Але ніхто з її приклонників, напевно, не мав від неї ніяких, хоча б і двозначних обіцянок.

Катя до чоловіків не була байдужа. Вона кохала безперервно, тільки її кохання перекидалося, мов під час пожежі з будівлі на будівлю вогонь. Володимир Петрович знає, що свого часу Катя поглядала на пристаркуватого інженера Куценка, що упадав біля неї, наче біля божества. Вона цілими вечорами слухала його розповіді про техніку будівництва, і їй здавалося, що нема кращих фахівців і нема ліпших розповідачів, як її інженер. Та зустрілася Катя з Володимиром Петровичем, і Куценко в її очах померкнув, зблякнув, вона до нього охолола, увесь же запал її гарячих почуттів перенісся на вчителя. Катя, одначе, своїх старих приклонників не відштовхує, вони й далі тягнуться до неї, іноді збираються цілим гуртом, удають, ніби опинилися в її товаристві, щоб лише розважитися. Справді ж до гурту йшли люди, сповнені кохання і заздрощів, і подиву гідне, як вони, замість кидати дотепи і розповідати анекдоти, не хапають один одного за петельки, не гризуться, мов вовки..

Володимир Петрович до колишніх Катиних приклонників ставився байдуже. Надто вже вони жалюгідні, а їхні зазіхання безнадійні і марні. Катя поривалась до вчителя всією своєю душею і тілом, мов квітка до ранішнього сонця. Вона, як ретельна учениця, перечитувала всю ту літературу, що рекомендував Володимир Петрович, він пояснював їй те, що вона не могла в книжках зрозуміти, відповідав на безліч питань, що народжувалися в її меткій, цікавій голові. Коли відставали набридлі приклонники, вони, залишаючись удвох, не могли наговоритись. Учитель поважно думав над тим, щоб те блаженство, в якому перебували вони, розтягнути на все життя, тобто одружитися.

Але останніми днями він помітив у Каті зміни. Вона розповіла йому про зустріч із сучасним, як вона називала Максима, Геркулесом, з таким захопленням, що Володимирові Петровичу стало все ясно. Повторялося те саме, що і в попередніх випадках. Катя до нього збайдужніла. Вся жага її кохання перейшла на якогось випадково зустрінутого коваля чи молотобійця. Ще не зовсім утрачаючи надії, Володимир Петрович намагався врятувати своє становище, силкувався знецінити свого суперника в Катиних очах. Це спричинилося до дискусії про майбутню людину. Катя боронила фізично міцних людей, бо вона в першу черґу боронила свого Симу.

Вернувшись з прогулянки, Володимир Петрович не міг заснути до самого ранку, боровся сам з собою, вгамовуючи розбурхані почуття отруйних ревнощів. Ятрилося його серце від вирваного з кров'ю кохання. Сльози, мов роса з гірчаку, зросили подушку й роз'їдали лице. Тієї ночі він спізнав біль, що його завдає нещасливе кохання.

Тепер Володимирові Петровичу залишається прилучитись до гурту безнадійно закоханих або, якщо стане сили волі, зовсім уникати зустрічей з Катею, примиритися з думкою, що вона для нього не існує. Лише здоровий глузд і сила волі можуть у такому випадку стримати людину від негідних, нерозумних вчинків. Тільки б опанувати свої розбурхані почуття . . .

РЯТУЙТЕ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НЕЇ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

ПЕРША ЛІТНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ В ЗДА

(2)

Наша атомова зброя.

Пополудневі наради першого дня Конференції почались привітами.

Першим вітав Конференцію від Українського Конґресового Комітету Америки його ж голова п. Дмитро Галичин. Бесідник ґратулював Союзові УСТА за влаштування цієї Конференції, вага якої полягає в тому, що українські студенти набудуть і відсвіжать знання про Україну сьогодні. Маючи його, їм буде легше інформувати чужинців про нашу батьківщину, а цим самим здобувати приятелів для неї.

Ред. А. Драган підкреслював у своєму вітальному слові від редакції „Свободи", що знання та успіхи наших студентів — це наша єдина і найбільша зброя, іноколи важча навіть від атомової зброї західного і східного світу.

Проф. д-р Юрій Фединський вітав Конференцію від НТШ в ЗДА, знову ж проф. Ів. Замша від УВАН в ЗДА. Обидва промовці звертали увагу на необхідність тісного з'вязку українського студентства з нашими науковими установами на еміґрації, та на користь, що її винесуть наші студенти, беручи участь в наукових конференціях тих же установ.

Сучасна державність України.

Після привітів п. Всеволод Голубничий виголосив доповідь на тему „Сучасна державність України", основні думки якої такі:

З точки зору історичного розвитку — УССР є частиною історії України. УССР — це держава, але несамостійна і несуверенна. Коли ж у школах України і в большевицькій пропаґанді говориться про Україну як суверенну державу, то це випливає з большевицького поняття сутеренітету, згідно з яким носієм суверенітету большевики вважали ще донедавна не народ, не націю, але клясу, в даному випадку робітничу клясу народу. Доповідач подає широку картину історичного розвитку УССР. УССР була створена Москвою у противагу УНР, щоб надати війні громадянського, клясового, а не міжнаціонального характеру. В роках 1917—1919 УССР була Москвою навіть двічі ліквідована. Спочатку ширші державно- і міжнародно-правні компетиції УССР були Москвою ступнево обмежувані. І хоч УССР, як член ОН, формально визнана у світі за суверенну державу, то УССР фактично — несамостійна, несуверенна, антинародна, але УССР — держава. Існування УССР є доказом того, що процес історичного ставання української нації є сильний, живий, і що він приведе до свого логічного завершення.

Зменшення населення України.

Наступною була доповідь проф. д-ра Юрія Фединського на тему: „Стан населення України сьогодні".

Опублікований недавно совєтський статистичний збірник п. н. „Народное хозяйство СССР" — говорив доповідач — важливий не тільки самим фактом своєї появи (перший — післявоєнний), але й своїми цифрами. Довідуємося з нього м. ін. про стан населення СССР і окремих республік з початком 1956 року. Опубліковані цифри надспodівано низькі, нижчі від найбільш песимістичних оцінок західних демографів. Загальна цифра населення СССР подана на початку 1956 року як 200 мільйонів і 200 тисяч, тобто тільки 8 мільйонів більше, ніж у році 1940 на цій самій території. Але просто застрашаючі є цифри, подані для України (40.6 міл., або 400 тисяч менше, ніж 15 років тому), Білоруси (8 міл., або 1.2 міл. менше) і Литви (2.7 міл., або 200 тисяч менше). — Причини зменшення населення — це голод, війна і еміґрація. Війна — у виді прямих жертв на полях бою, смерти полонених, зниження числа народин внаслідок мобілізацій мільйонів на довгі роки і смертности цивільного населення внаслідок воєнних злиднів, масових евакуацій, екстермінації німцями і большевиками, виселення поляків і жидів на захід, виселення кримських татар, переселення молоді до Казахстану для освоєння цілинних земель, вивоження німцями на примусові роботи до Німеччини і врешті, еміґрація, зглядно, неповоротство. — У структурі населення України наступило дальше дуже поважне збільшення числа жінок над чоловіками, поступив процес урбанізації, різко скоротилося число учнів народних і середніх шкіл, тому, що тепер вчаться воєнні річники, дуже сильно піднеслося число студентів високих шкіл, зросло число спеціялістів, лікарів, інженерів, але не в такому великому розмірі, як в РСФСР.

На першому місці — РСФСР, на передостанньому — УССР.

Третьою була доповідь проф. Івана Замші на тему: „Постачання споживчих товарів населенню України (УССР)".

Доповідач зазначив, що рівень життєвої стопи є основним показником добробуту населення, а дані про постачання споживчих товарів населенню — якнайкраще характеризують рівень життєвої стопи, систему господарювання та економічну політику країни. Доповідач докладніше зупиняється на питанні „ножиць" — різниці в кратному збільшенні цін на товари в порівнянні з кратним збільшенням сум заробітньої платні та за сільсько - господарські продукти села. Ця різниця яскраво говорить про економічну політику совєтської влади у відношенні до населення і про ті ресурси, що їх одержує совєтська влада з цих „ножиць" для держави, а також показує рівень експлуатації (присвоєння додаткової вартости) робітників, службовців і селян - колгоспників. — Порівняльні дані про питому вагу населення України та інших республік СССР за даними на квітень 1956 р. та дані про роздрібний товарообіг УССР та інших республік за даними за 1955 рік, говорять про різний рівень постачання товарів харчових і промислових, що застосовується до окремих республік. На першому місці щодо постачання стоїть — РСФСР, на останньому — БССР, і на передостанньому — УССР. Така тенденція в різниці постачання товарів зберігалась як у минулі роки, так і тепер після II Світової Війни.

Дискусія.

Вечірні години першого дня Конференції були присвячені дискусії над доповідями Вс. Голубничого, проф. Фединського та проф. Замші. Учасники Конференції засипали спочатку доповідачів різними запитами у зв'язку з їхніми доповідями, після чого розгорнулась широка і жива дискусія, яка протягнулась до 10 години вечора. Доповідь Всеволода Голубничого знайшла між слухачами сильний відзвук і цій доповіді присвячено найбільш часу в дискусії. Становище промовців щодо тер доповіді Вс. Голубничого було різно поділене і тому предсідник Конференції запропонував, щоб дискусію над доповіддю Вс. Голубничого перенести на сторінки української студентської преси, або присвятити їй окремий дискусійний вечір.

На закінчення першого дня Конференції відбулась у „Веселці" товариська забава з танцями, яка в дуже милому та веселому настрої продовжалась поза північ.

Студентські справи на Конференції.

Другий день Конференції був присвячений виключно студентським справам.

Після відчитання письменних привітів, які наспіли від ЦЕСУС-а, Українського Технічного Інституту та від Білоруських студентів виголошено дві доповіді: Голова СУСТА, Олег Федишин, доповідав про „Дотеперішню діяльність і перспективи майбутньої праці СУСТА", знову ж голова УСГромади в Балтиморі, Мд., Ярослав Шав'як, у своїй доповіді на тему „Студент — інформатор про Україну" згадував про вагу зовнішньокультурної діяльности українського студентства для української визвольної справи.

Зокрема доповідь голови СУСТА, Олега Федишина, була доброю канвою для дискусії над біжучими студентськими справами і проблемами, яка розгорнулась в широких розмірах та тривала з обідовою перервою до 4 години пополудні. Були порушені майже всі справи, що живо цікавлять студентський актив, отже — організаційні, фінансові, видавничі, справи зв'язків СУСТА з ЦЕСУС-ом та американськими студентськими організаціями, зокрема з ЮСНСА справи збірки на Студентський Фонд та для КоДУС-у. Особливу увагу присвячено студентським публікаціям, між ними академічному журналові „Горизонти", що його видає СУСТА. Дискусія мала діловий і поважний характер. Так і бачилось, що щиро і сильно ворушили промовців справи, що їм вони приділяли свою увагу в дискусії. На порушені в дискусії справи та на поставлені в цих справах запити давали вичерпуючі відповіді члени Управи СУСТА, його голова та керівники окремих ділянок діяльности студентської централі, зокрема студ. Вол. Петришин, Мих. Почтар та Зенон Кравець.

Коли дискусія була вичерпана, слово забрав голова балтиморської УСГромади, Ярослав Шав'як, який від імени всіх учасників щирими словами дякував Управі СУСТА за організацію та за успішне проведення Першої Літньої Конференції Високошкільної Молоді та висловлював надію, що ця Конференція дасть гарний початок традиції дальшим подібним конференціям.

Подякувавши українським професорам за їхню жертвенну працю для українського студентства в часі Конференції та всім присутнім за участь в ній, предсідник Конференції, Олег Федишин, замкнув її, після чого відспівано український національний гимн.

Веселу і гостинну „Союзівку", природа якої нагадує рідні Карпати, покидали студентки і студенти-учасники Конференції з почуттям великого морального вдоволення і духового піднесення. Впродовж двох днів вони перебували в атмосфері подиху рідної землі, дводенна Конференція відсвіжила їхній товариський зв'язок та обділила їх свіжими силами зустрічати чергові завдання українського студентського руху в ЗДА і самовпевнено та успішно розв'язувати їх.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Громадська нарада в справі шкільництва.

Филаделфійська громада поставила справу українського шкільництва на першому пляні своєї громадської діяльности. За ініціятивою Філії УККА створено при тій же Філії Шкільний Відділ, завданням якого є координувати працю курсів українознавства на терені міста, як теж і дбати про фінансове забезпечення цих курсів. Шкільний Відділ під проводом д-ра Юрія Мачука зорганізував збірку на терені Филаделфії, яка саме проходить, як теж і з початком шкільного року допоміг створити нові школи українознавства в деяких дільницях міста.

Популяризація українського шкільництва у Филаделфії охоплює щораз ширші кола нашої громади. Тому то Філія УККА і Шкільний Відділ зорганізували в неділю, 30 вересня ц. р. у великій залі Клюбу Горожан громадську нараду — віче в справах українського шкільництва. Віче відкрив і ним проводив голова Філії УККА д-р Володимир Ґалан. Про потребу навчання української молоді у ЗДА української мови і предметів українознавства говорив член Управи Шк. Ради УККА проф. Богдан Романенчук. Промовляли теж учитель Першої Школи Українознавства у Филаделфії п. Грималяк і відома діячка - педагог п. Стратієнко. Пані Олена Лотоцька пригадала, що перед тридцятьма роками вийшла теж ідея створити школи українознавства, але малий ентузіязм не дозволив довести це діло до реалізації. Сьогодні відчуваємо вже наслідки цього занедбання, бо багато нашої молоді відпало від української громади.

Речеву доповідь виголосив голова Шкільного Відділу д-р Ю. Мачук, який подав дані про існуючі школи українознавства на терені Филаделфії. На терені нашого міста існує сім таких шкіл у різних дільницях міста і в цих школах навчається майже пів тисячі нашої дітвори української мови і предметів українознавства, як теж і релігії. Д-р Мачук звернувся із закликом, щоб наша громада подбала про те, щоб наша молодь вчилась українознавчих дисциплін, як теж, щоб забезпечити наші школи фондами через щорічні збірки на цю ціль і датки від окремих підприємств і осіб.

Довідками з праці українських шкіл у своїх парафіях поділились: отець совітник Трешневський і о. М. Харина. О. Харина подав, що у його школі навчаються предметів українознавства навіть діти вже тут народжених українських американських громадян. Наслідком цього є, що ці родини затримали вже в третьому поколінні наші звичаї, ба навіть і знання мови, а теж і прив'язання до народу, з якого вийшли.

Нарада дала змогу для повної виміни думок в такій важливій справі як виховання нашої молоді. Защепити у нашій молоді прив'язання для рідної української культури і рідних українських звичаїв — це головний обов'язок батьків і виховників. З'єдинені Держави Америки — це іміґраційна країна, куди прибули різні народи і дістали змогу плекати свої звичаї і традиції. Теж і українські поселенці мають всі можливості для повного розвою в цій країні. Тому завданням батьків є вщепити в душі дітей гордість за своє походження, щоб ці наші діти, здобуваючи собі життєві позиції в цій великій країні свободи, пам'ятали, що вони з українського роду, що вони потомки тієї свободолюбної нації, яка віками стояла і стоїть у боротьбі за свободу.

На нараду прийшли громадяни заінтересовані у вихованні нашої молоді. На жаль, мало було батьків, які найбільше відповідальні за виховання своїх дітей і які найбільше можуть вплинути на виховання дітей. Було б побажаним, щоб наші батьки побіч того, щоб працею і посвятою здобувати матеріяльні засоби для вирощування дітей, присвятили теж увагу духовому і моральному вихованню, бо це таки найважніша ділянка. Молодь вихована на здорових ідеалах, опертих на рідній традиції і пошані для цієї традиції, зможе не лише послужити своїй громаді, але буде теж найкращим здобутком для нашої американської країни.

Т.

Акрон, Огайо

Перед З'їздом Союзової Молоді.

Один із Відділів молоді УНСоюзу, 180-ий Відділ в м. Акрон, Огайо, який 8 років тому спонзорував конвенцію Ліґи Молоді Північної Америки, пригадує себе знову всій американсько-українській молоді, зокрема тій, яка зорганізована в рядах Українського Народного Союзу. Молодь з 180 Відділу уладжує 27-го жовтня ц. р. великий з'їзд, на який запрошує молодь з усіх інших Відділів Батька-Союзу. Ці сходини почнуться о год. 2.30 попол. багатою програмою, а вся ця імпреза дійде до шпиля на вечірньому бенкеті і на балі, що відбудуться на великій залі репрезентаційного готелю Шератон - Мейфлавер. Приграватиме велика оркестра Росс-Галлямі. Успіх цілої імпрези згори гарантує персональний склад Організаційного Комітету, що його очолює пані Геновефа Жеребняк, заступниця гол. предсідника Українського Народного Союзу, а далі Управа 180-го Відділу з п. п. Іваном Міскало, його головою, Джовом Джансоном, заступником голови, Ніком Сивиком, касиром, і Ольгою Зепко, секретарем. Братній місцевий 295-ий Відділ УНСоюзу співпрацює в організуванні тієї імпрези, яка думає зібрати поважний гурт тут народженої і новоприбулої молоді з великої американсько - української громади. Це має бути імпреза, яка послужить знову головній цілі молоді — взаємно один одного пізнати, знайти спільні заінтересування та перевести час на найприємнішій товариській забаві.

О. З.

Орест Я. Попель — склав адвокатський іспит

Орест Я. Попель

Шикаґо. — В половині вересня ц. р. склав тут адвокатський іспит перший із новоприбулих до Шикаґо молодих студентів, Орест Я. Попель. Родом з Дрогобича, син тамошнього професора гімназії, історика Богдана Попеля, розпочав гімназійну науку в Дрогобичі, після чого, втікаючи з батьками на Захід, продовжував її в гімназіях у Відні і в Інсбруці. Там же склав в червні 1947 року іспит зрілости з відзначенням і з Інсбруку переїхав до Парижу, на правничі студії у славному Сорбонському університеті.

Переїхавши в 1949-му році до З'єдинених Держав і вписавшися на правничі студії в Іллинойському університеті в М. Урбана, робив від самого початку дуже добрі поступи, до чого допомогло йому знамените володіння англійською, французькою і німецькою мовами. В два роки пізніше осягнув ступінь бакаляра політичних наук. Після того відбув дворічну військову службу, а після закінчення її — далі студіював право. В червні закінчив студії, а у вересні склав адвокатський іспит. Для здобуття практичного знання в адвокатському фаху, Орест Попель, який має тепер 27 років, поступив на працю до канцелярії визначного правника і заслуженого громадянина адвоката Богдана Пелеховича.

Членство в Українському Народному Союзі — це наш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Короткі Вісті

● **Італійські комуністи** Толіятті і ліві соціялісти Ненні розв'язали свій 10-річний союз, званий „єдністю акції". У комунікаті обох цих партій говориться, що „нові зв'язки" будуть спиратися на „консультаціях в справі проблем основного значення для робітничої кляси". Ненні пояснює, що це — дипломатична формула, яка ліквідує союз з комуністами, але праві соціялісти Сараґата, які мали об'єднатися з лівими в одну соціялістичну партію, обурені, бо, мовляв, вони ніяких „консультацій" з комуністами не будуть переводити. Тому ні одна з цих трьох лівих партій Італії не вдоволена.

● **Чу Ен-лай,** комуно-китайський прем'єр і міністер зовнішніх справ, в інтерв'ю з групою англійських журналістів, які прибули до червоного Китаю, заявив, що союз Америки з Японією, який м. і. дозволяє ЗДА тримати свої військові бази на Окінаві, є „небезпекою" для Китаю. Чу Ен-лай знову говорив про конечність своєї зустрічі з державним секретарем ЗДА, при чому натякав, що при цій зустрічі він домагався б, щоб Америка зревідувала свій союз з Японією і національним Китаєм (Формозою). Тому власне, розуміючи безвиглядність таких розмов, ЗДА не хочуть їх.

● **Д-р Отто Йона,** колишнього шефа західньо - німецької служби безпеки, який у 1954 р. зник і появився в Східньому Берліні, де провадив протизахідню пропаґанду, потім несподівано вернувся до Західньої Німеччини і тут був арештований за державну зраду — судитимуть за видачу большевикам таємних постанов договору Західньої Німеччини з іншими західніми державами про співпрацю в ділянці розвідчої служби у комуністичних державах.

● **На Кипрі** англійці засудили на смерть ще одного грецького революціонера, який застрелив англійського сержанта поліції. Це вже 11-ий молодий грек, засуджений на смерть за останні півтора року. Вісьмох із них уже повісили.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325, відбуде свої збори в п'ятницю, 12-го жовтня, замість в суботу, як було проголошено в останньому числі. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. Василія Вел. Відд. 364, повідомляє членів, що збори, які мали відбутись 16-го жовтня, перенесені на 21-го задля браку залі. Збори відбудуться в Укр. Домі 3161 East 83rd St., о год. 2-ій по пол. Проситься прийти і вирівняти свої вкладки як також просимо привести кандидатів, щоб вписати в члени УНСоюзу. — Гр. Кукіз, предс.; В. Врездуи, кас.; И. Стойка, рек. секр.; В. Владика, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира Відділ 130, відбудуться в суботу, 13-го жовтня, в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. В програмі зборів: перечитання протоколу, звіти, фінансовий Контр. Ком. і перечитання кореспонденції. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Б-во св. Стефана Відд. 221, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14-го жовтня, о год. 12:30 по пол., в Домі Відділів УНСоюзу при 841 N. Western Ave. На зборах будуть обговорені та вирішені важні справи, тому приявність усіх членів є конечно пожадана. Вписуймо наших дітей, приятелів в ряди нашого Відділу УНСоюзу. Приведіть їх зі собою на збори. — Ф. Васильовський, предс.; І. Михальцевич, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, відбудуться в неділю, 14-го жовтня, в домі Горожан, 847 North Franklin St., о год. 1-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на призначений час. — М. Лешак предс.; Ст. Филик, фін. секр., Дм. Мисько, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 102, відбудуться в неділю, 14-го жовтня, зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. Просимо всіх прийти, маємо дуже важну справу до полагодження. — Н. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Вобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во Запорозька Січ Відд. 251 буде мати місячні збори в неділю, 14-го жовтня, зараз по співаній Сл. Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. — В. Козир, предс.; Д. Шмаґала, секр.

ПОДЯКА

Волею Всевишнього відійшла від нас навіки 5-го вересня 1956 р., на чужині наша Найдорожча і Незабутня Дружина, Мати і Бабуня

бл. п. проф. Марта з Мойсеєвих Шара Врублевська,
проживши 54 роки.

В цьому безмежному і тяжкому горі зазнали ми багато співчуття від численних Друзів і Знайомих, що їм хочемо висловити нашу щиру вдячність.

Дякуємо пароховi української греко-катол. церкви в м. Сиракюзи, Н. Й., Всечесному о. деканові Василеві Середовичу за духову поміч Покійній ще в часі Її довгої і тяжкої недуги; за відправлення панахид вдома та заупокійної Служби Божої над Дорогою Домовиною в тій церкві, що її Покійна так дуже любила; за зворушливе слово прощання, в якому приповістю про Многострадального Йова влив віру в наші зболілі серця, що за всі гіркі терпіння, які зносила завжди з подивугідними спокоєм і терпеливістю, винагородить Господь Її на тому іншому, кращому світі.

Дякуємо Всечесному отцю Осипові Шоловці за відправлення парастасів та похорону на цвинтарі укр. церкви Св. Йоана Хрестителя.

Дякуємо Всечесним Сестрам Василіянкам за молитви над Покійною, за теплі слова потіхи й жертвування Служби Божої за спокій Її душі.

Дякуємо Похоронному підприємству Петра Мацька за зразкове переведення похорону, квіти і Службу Божу для Неї.

Дякуємо організаціям ООЧСУ і СУМА за складення гарних вінків, жертвування Служб Божих та висловлені слова признання для цінної праці Покійної для цих організацій.

Дякуємо дітям місцевої парохіяльної школи — Її учням — за жертвування Служби Божої, а юним сумівцям за почесну варту над Труною Покійної.

Дякуємо Д-рові Михайлові й Марії Логазам, п-ні Марії Гусар, д-рові Євгенії Єржковській, інж. Галині Завадович з родиною, інж. О. Конському, Друзям з „Стеклей", п-ні Дерездін Лії та Друзям з „Стіл Корпорейшен" за складення чудових вінків і квітів.

Дякуємо всім тим, що прийшли з великим даром для Душі Покійної, з жертвуванням Служб Божих; Всеч. о. Вільямові Кофей, Всеч. о. Василеві Геґейчуку (молебень ще за Її життя), п. Теодорові Яремі, п-ні Марії Яремі, п. Михайлові Середовичу з родиною, д-рові Осипові Тимочку з родиною, п. Тарасові Логушеві з родиною, п. Василеві Жмуру з родиною, п. Євгенові Тишку з родиною, п-ні Марії Гусар, п. Григорієві Коцеві, п. Армaнові Вудсу з родиною, п. Петрові Фецько з родиною, мґр. Матею Намішникові з родиною, п. Онуфрію Грипі з родиною, п. Андрієві Диньці з родиною, п. Степанові Шулю з родиною, п. Василеві Лебедю з родиною, п-ні Стефанії Гонтарчик з родиною, п. Теодорові Йочу з родиною, п-ні Дерездін Лії, п-ні Флорі Кадефорд, п-ні Катерині Моерс з чоловіком, п-ні Ірині Кенінґем, п-ні Мирославі Дублянициі з родиною.

Дякуємо Вп. панам Павлові Карпишину, Петрові Вашуцькому, Стефанові Грициковi, Василеві Майковичу, Стефанові Машталіру та Іванові Сушнякові за те, що на своїх раменах несли Дорогу Домовину.

Всім тим, що телеграфічно, листовно і усно висловили нам своє глибоке співчуття — наша велика вдячність.

Щиро дякуємо всій українській громаді в Сиракюзах за віддання Покійній останньої пошани, участь в похороні та щирі слова співчуття для нас.

Хай Всевишній щедро нагородить Всіх!

МУЖ, ДІТИ, ВНУКИ

Замість вінка на могилу
бл. п. Інженера **МИХАЙЛА КОСА**
складаємо $10.00 на допомогу нашим військовим інвалідам в Европі. Не маючи адреси, цією дорогою пересилаю Вдові Пані Докторові Вірі наше найщиріше співчуття.
Марія та Дмитро **ВЕЛИЧКИ**

Посмертна Згадка

АЛЕКСАНДРА СЕМ, довголітня членка Братства св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., померла 24-го вересня 1956 р. у 73 році життя. Покійна була родом з Верхратів, пов. Сокаль, Зах. Україна. Полишила в смутку двох синів Стефана і Йосифа, невістку і внука. Похорон відбувся 27-го вересня при участі Родини, Членів Відд. 221 й Приятелів з Укр. Греко-Кат. Церкви св. о. Миколая відпроваджено на цвинтар св. о. Миколая. — В. Ій П.!

Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, ч. 3754. В клопоті.

Опинившися в оточенні дельфінів, Тарзан удав з себе мертвого. Він плив, не рухаючись, кілька хвилин... Тоді, згідно з леґендою, грайливі риби почали підштовхувати його до берега!

Але так само нагло, як появилися, вони покинули мавполюдину, коли огидний плавець з'явився на поверхні води.

Тарзан скривився. Тепер він мусить звільнитися або згинути в щелепах убивці — пажера.